त्रग्रहणं तुल्यधर्मप्रज्ञप्त्यर्थम् । चतुर्भागं-चतुर्भागमेकैकस्य ज्योतिष्टोमिकै स्तोमैः[1] ॥१६॥ नयेयुः । सं° एकैकस्य द्वादशसंवत्सरादेर्महासत्त्रस्य चतुर्थं भागं ज्यो°मैः[2] त्रिवृत्पञ्चदशसप्तदशैकविंशैः पूरयेयुः । तेष्वतिरात्रविषुवन्तः स्युर्वा न वा ॥१७॥ तेषु महासत्त्रेषु अति°न्तो भवेयुर्वा न वा भवेयुः · भवेयुरिति कुत एतत् प्रतिसंवत्सरमादिमध्यावसानेषु अतिरात्रविषुवतां दृष्टत्वाद्भवेयुरिति गम्यते · यद्येवम् न भवेयुः कथम् सत्त्रसंयोगेन ह्यतिरात्रश्रवणात् उभयतोऽतिरात्रꣳ सत्त्रमिति (१२. १. ६) न संवत्सरसंयोगेन · अतो न प्रतिसंवत्सरमतिरात्रौ · एवं सत्युपसंहरत्याचार्यः · । सं° [महासत्त्रान्तर्गतेषु संवत्सरेषु] अतिरात्रौ [प्रायणीयोदयनीयौ] विषुवांश्च एते त्रयोऽपि प्रतिसंवत्सरं स्युः न वा स्युः । [पक्षान्तरमाह ·] आद्यन्तयोर्वातिरात्रौ विषुवांश्च मध्ये-मध्ये ॥१८॥ वाशब्दोऽवधारणार्थः · आद्यन्तयोरेवातिरात्रौ भवतः सत्त्रस्यैकत्वात् · वि°श्च प्रतिसंवत्सरं मध्ये-मध्ये संवत्सरसंयोगेन तस्य श्रुतत्वात् । द्वादशसंवत्सरं प्रजापतेः ॥१९॥ प्रजापतिसत्त्रस्य संज्ञा । सं° सत्त्रनाम · द्वाद°रं सुत्या भवन्ति ।

षट्त्रिꣳशत्संवत्सरꣳ शाक्त्यानाम् तरसमयाः पुरोडाशाः ॥२०॥ शाक्त्यानामयनमिति संज्ञा सत्त्रस्य · तत्ष°रं भवति · तत्र तर°शाः भवन्ति मांसमया इत्यर्थः । सं° शाक्त्यायनमिति सत्त्रनाम षट्°त्सरसुत्यम् । सर्वत्राविशेषात् ॥२१॥ सर्वत्र सत्त्रे तरसमयाः पुरोडाशा भवन्ति अविशेषश्रुतेः । सं° अत्र सर्वत्र दीक्षणीया[तिथ्यापशुपुरोडाशसवनीया]दयः पुरोडाशास्तरसमया मांसमया भवन्ति [· तथा हि संस्थितेऽहनि गृहपतिर्मृगयां याति स तत्र यान्मृगान्हन्ति तेषां तरसाः सवनीयाः पुरोडाशा भवन्तीति] । सवनीया वा बह्वृश्रुतेः ॥२२॥ वाशब्दः पक्षव्यावृत्तौ · सवनीया एव तरसमया भवन्ति · कुत एतत् ब°तेः तरसमयाः पुरोडाशा भवन्तीति बह्वृव्युक्तानां हि तरसविधानम् । सं° सवनीया एव तरसमयाः [न सर्वत्र] · पुरोडाशा इति बह्वृवश्रवणात् · [अत्र मांसस्य पेषणकाले (२.५.६) धान्यमसीत्यत्र मन्त्रे तरसमसीत्येवमूहः कार्यः न तु मृगोऽसीति] ।

शतसंवत्सरꣳ साध्यानाम् ॥२३॥ साध्यानामयनं सत्त्रम् · तद्दत°रं भवति ।

---

१) Thus ३ Ss. R. ज्यौ° AB. २) Thus Ss. B. ज्यौ° A.